

7/14173

GİK 76

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610 217
Konu :İzmir Milletvekili
Birgöl AYMAN GÜLER'in
Yazılı Soru Önergesi

.../.../2013

22 Ocak 2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 24.12.2012 tarihli ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-99574 sayılı yazınız.

İzmir Milletvekili Birgöl AYMAN GÜLER'in Bakanlığima yönelttiği, TBMM 7/14173 Esas sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Erdoğan BAYRAKTAR
Bakan

EK :
Cevap Yazısı (3 Sayfa)

7/14173
GK 76

İZMİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN BİRGÜL AYMAN GÜLER'İN
T.B.M.M. 7/14173 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR :

Küçük Menderes Nehri, Bozdağ'ların Karakoyun yaylasından doğup Kiraz, Ödemiş, Tire, Torbalı ilçelerinden geçerek Selçuk sınırlarında Ege Denizi'ne dökülmektedir. Nehir kat ettiği 175 km boyunca geçtiği tüm yerleşim alanlarının (Beydağ, Kiraz, Ödemiş, Tire, Torbalı, Bayındır, Selçuk) evsel ve sanayi atıklarını, tarımsal ilaçlarını ve kimyasal gübrelerini bünyesine almaktadır. Nehir bünyesinde getirdiği kirliliği öncelikle Selçuk Ovası'na, Pamucak sahilinden de Ege Denizi'ne taşımaktadır. Bu nedenle mevcut kirlilikten en fazla Selçuk'ta yaşayan halk ve her yıl gerek Pamucak sahilini gerekse Selçuk'taki ören yerlerini ziyarete gelen milyonlarca turist etkilenmektedir.

Ayrıca nehrin sulama amacıyla kullanılması toprağın kuraklaşmasına ve ağır metallerce kirlenmesine de neden olmaktadır. Kirliliğin önlenmesinde çok etkili ve işlevsel olan, evsel ve endüstriyel atık su arıtma tesislerinin sağlıklı olarak işletilmesinin sağlanması, atık su arıtma tesisi olmayan belediyelerin ve işletmelerin arıtma tesislerine kavuşturulması yaşamsal bir öneme sahiptir.

TBMM Çevre Komisyonu tarafından 28.09.2012 tarihli bir raporda da saptanmış olan bu önemli sorunla ilişkili olarak, aşağıdaki soruların açıklığa kavuşturulmasında yarar vardır:

- 1) Küçük Menderes Nehri'nde yaşanan kirlilik ve nehrin biyoçeşitliliğindeki büyük kayıplar nedeniyele, nehir ve çevresinde ne gibi önlemler alınmakta ve çalışmalar yapılmaktadır?
- 2) Küçük Menderes Nehri'nin geçtiği yerleşim yeri ve işletmelerde, AAT kurulumu ve çalışma kapasitesi hangi aşamadadır?
- 3) Arıtılmış atıksuların sulama amacıyla kullanılabilmesine ilişkin olarak, uygulanabilecek teknoloji, ilk yatırım, işletme maliyetlerine ve kurulumuna yönelik çalışmalar ne aşamadadır?
- 4) Nehirdeki kirlenmeyi önleyici, nehir güzergâhı ve özellikle Selçuk çevresinde neden olduğu çevre ve insan sağlığını tehdit eden olumsuzluklara karşı, uygulamaya konulan herhangi bir acil eylem planı var mıdır?
- 5) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı olarak nehirde kirlenmeye ve biyoçeşitlilik kayıplarına neden olan kirleticilere yönelik, denetimler hangi birimlerce ve aralıklarla yapılmaktadır?
- 6) Yapılan denetimlerde uygulanan cezai yaptırımların sonuçlarına ve değerlendirmesine ilişkin çalışma var mıdır? Bu yaptırımların, nehirdeki kirliliği hafifletici herhangi bir sonucu görülmüş müdür?

CEVAPLAR :

1,4) Küçük Menderes Nehri Havzası'nda yüzey ve yeraltı sularının özelliklerinin ve kirlilik durumu ile kentsel, endüstriyel, tarımsal, ekonomik vb. faaliyetlere bağlı olarak oluşan baskı ve etkilerin tespit edilmesi, havza bazında tespit edilen kirlilik kaynaklarının ve yüklerinin ayrıntılı olarak incelenmesi, havzanın çevresel altyapı durumunun tespit edilmesi, havzada meydana gelen kirliliğin önlenmesi, havzanın korunması ve iyileştirilmesi için tüm paydaşların katılımı ile

kısa, orta ve uzun vadede alınacak tedbirlere yönelik çalışmaların ve planlamaların yapılması amacıyla, Mülga Çevre ve Orman Bakanlığınca, Küçük Menderes Havzası'nda 2010 yılında Havza Koruma Eylem Planı hazırlanmış ve söz konusu eylem planı kapsamında ilgili kurum ve kuruluşlarca alınması gereken her türlü kirlilik azaltıcı tedbir bir iş takvimine bağlanmıştır.

Ayrıca, Orman ve Su İşleri Bakanlığı'nın 28.08.2012 tarihli yazısı ile; Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Ege Bölgesi Sanayi Odası, İzmir Ticaret Odası, İzmir Büyükşehir Belediye Başkanlığı, İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, Türkiye Belediyeler Birliği, İzmir ve Aydın Valiliği ile Kuşadası, Çeşme, Selçuk, Karaburun, Tire, Kiraz, Ödemiş, Beydağ, Torbalı Belediyelerinin bulunduğu "Küçük Menderes Havzası Koruma Eylem Planı Takip Komisyonu" oluşturulmuştur.

Söz konusu Havza Koruma Eylem Planı doğrultusunda yapılan çalışmalar İzmir Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünce Bakanlığımıza 6 aylık dönemler halinde raporlanmaktadır.

2) Küçük Menderes Havzası'nda bulunan 43 yerleşim yerinin 19'una atıksu arıtımı hizmeti verilmekte ve havza bütününde mevcut 15 atıksu arıtma tesisinde atıksuları arıtılan nüfus (2.799.781) havza nüfusunun %89'una karşılık gelmektedir. Havza nüfusunun büyük bir kısmı atıksu arıtma tesisine bağlıdır.

Torbalı yerleşim alanına ait iki adet biyolojik atıksu arıtma tesisi, Selçuk ilçesine ait doğal atıksu arıtma tesisi, Kiraz, Ödemiş, Bayındır yerleşim alanlarına ait birer adet biyolojik atıksu arıtma tesisi bulunmakta olup; Tire ve Beydağ yerleşim alanlarına ait atıksu arıtma tesisleri proje aşamasındadır.

Küçük Menderes Nehri'nin geçtiği 37 işletmenin ön arıtma tesisi, 28 adet işletmenin ise atıksu arıtma tesisi bulunmakta olup; mevcut bulunan atıksu arıtma tesisleri çalıştırılmaktadır.

3) Arıtılmış atıksuların sulamada kullanımına yönelik çalışmalar Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği Teknik Usuller Tebliği kapsamında yürütülmektedir.

5) Küçük Menderes Nehrinin kirliliğine yönelik yapılan denetim çalışmaları Bakanlığımız merkez teşkilatında Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğünce, taşra teşkilatında ise İl Müdürlüklerimizce gerçekleştirilmektedir.

Denetimler planlı, ani ve şikayet üzerine yapılan denetimler olarak üç ayrı sınıfa ayrılmaktadır. Küçük Menderes Nehrine çevresel etkisi olan tesislerden ÇED kararları olanlara merkez ve taşra teşkilatınca Çevresel Etki Değerlendirmesi izleme ve kontrol denetimleri yapılmaktadır. Ayrıca atıksu deşarjı konusundan çevre iznine tabi olan tesislerin deşarj etiketleri atıksu debilerine göre Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükleri ve Bakanlığımızdan yetki almış laboratuvarlarca aşağıdaki tabloda belirtilen aralıklarla atıksu numuneleri alınarak analizleri yapılmaktadır.

Endüstriyel Nitelikli Atıksular İçin Numune Alma Sıklığı

Debi (m ³ /gün)	Endüstriyel atık sular için iç izleme esas numune alma sıklığı	Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından denetime esas asgari numune alma sıklığı
≤ 50	Dört ayda bir	Yılda bir
51-200	İki ayda bir	Altı Ayda bir
201-1000	Ayda bir	Dört Ayda bir
1001-10000	Onbeş günde bir	Üç Ayda bir
>10000	Haftada iki	İki Ayda bir

Kentsel-Evsel Nitelikli Atıksular İçin Numune Alma Sıklığı

Kentsel-Evsel debi E.N. (Eşdeğer Nüfus)	Kentsel – Evsel atıksular için iç izlemeye esas numune alma sıklığı	Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından denetime esas asgari numune alma sıklığı
2000-9999	Ayda bir	Yılda bir
10000-49999	Ayda bir	Üç Ayda bir
50000-99999	15 günde bir	İki Ayda bir
≥100000	Haftada iki	Ayda bir

6) Denetim sonuçları, Bakanlığımızca hazırlanan yıllık denetim programlarının sona ermesini müteakip değerlendirilmekte, denetim planlarının ve yıllık denetim programlarının hazırlanmasında dikkate alınmaktadır.

2012 yılında hazırlanan Evsel ve Endüstriyel Kirlilik İzleme Programı (EKİP) kapsamında Küçük Menderes Havzasında kirlilik izleme çalışmaları yürütülmüştür. Söz konusu havzada ilkbahar, yaz ve sonbahar dönemi izleme çalışmaları tamamlanmış olup, kış dönemi çalışmaları devam etmektedir.

